

Plakken op de mat

VEEL PROBLEMEN OPGELOST

Over bestaande tegels in Naaldwijk

Binnen de optie om tegels op gevels te verlijmen, adviseren deskundigen een niet te groot formaat en daarmee voldoende voegen. Hoofdmotief: vocht dat achter de tegel komt moet voldoende naar buiten kunnen verdampen. Evenzo zou thermische lengteverandering door bezonning of bevriezing risico's meebrengen. Een gezond antwoord op deze facetten lijkt voorhanden: het Duitse CeraVent (een combinatie van Ceramics en Ventilation). De tegels komen op een geventileerde mat te zitten die over een isolatie wordt aangebracht.

MATTHIJS PRONKER

Eigenlijk bestaat het al enkele jaren, maar in ons eigen land vond het nog geen aansluiting. Dat is intussen wel het geval. In Naaldwijk wordt hard gewerkt aan het eerste Nederlandse project met CeraVent. Vijf flats kregen bij de bouw in de jaren tachtig buitengevelisolatie met een tegelafwerking tot 3 meter hoogte. Tussentijdse schade deed besluiten om het hele pakket eraf te slopen. Niet nodig, was het advies van Schalkwijk Tegelwerken. Trek er zo'n mat overheen en we kunnen zo weer nieuwe tegels aanbrengen.

De isolatie blijft behouden en problemen van vocht achter de tegels zijn ondervangen.

Doolhof

De basis komt bij drie fabrikanten vandaan: Gutjahr, PCI en Agrob Buchtal. Initiatiefnemer Gutjahr had de andere spelers nodig om tot een compleet systeem te komen. Om te beginnen doet het denken aan buitengevelisolatie met (sier) pleister als afwerking. Daarvan blijft de opbouw aaneengesloten, van ondergrond tot en met eindafwerking. Zo is er geen enkele sprake van ventilatieruimte. Dat is er bij CeraVent juist wel. De Duitse producent Gutjahr bedacht hiervoor een mat. De basisplaat daarvan bestaat uit een voorgevormde kunststof folie, met een open doolhof-structuur. Als tweede zit hier overheen een glasweefselmat. Ventilatielucht kan vrij tussen de noppen van de mat bewegen. Met de tegellijm PCI Fassadenkleber wordt deze mat (1x1 m) met de structuurplaat tegen de isolatie vast gezet. Extra zekerheid voor de hechting met de ondergrond ontstaat door zogenoemde plaatpluggen te gebruiken (6 per m²). De ronde manchetten hiervan dringen bij het vastzetten enigszins in het oppervlak van de mat. Om een vlakke ondergrond te krijgen, gebruikt de verwerker PCI Fassadenspachtel om uit te vlakken. De mortel dringt door het weefsel heen en vormt daarmee

een sterke onderlaag. De neggekanten van raam- en deuropeningen krijgen een extra versterking met wapeningsstroken en hoekprofielen van Gutjahr. Op de bovenhoeken van de openingen brengt de verwerker stroken glasweefsel aan om deze punten extra te wapenen. Vanaf dat moment is de geïsoleerde ondergrond gereed voor tegelverwerking. De lijmproducent raadt aan bij tegels groter dan 30 x 30 cm Lastoflex toe te voegen om de mortel flexibeler te maken. Als voegmortel is PCI Fassadenfug gekozen. Het totale pakket geeft het gebouw een geïsoleerde tegelafwerking, die goed valt schoon te houden. Vuil of mosgroei zal zich niet of nauwelijks aan het oppervlak hechten. Qua onderhoudsaspecten komt de tegelafwerking hiermee gunstiger uit de bus dan alternatieven als baksteen, kunststof of pleisterwerk.

**STEL DAT ER OOI
NOG VOCHT ACHTER
DE TEGELS KOMT, DAN
RAKEN WE DAT VIA
DE OPEN STRUCTUUR
IN DE MATTEN PRIMA
KWIJT**

De mat is geplaatst

Het tegelen kan beginnen

WE BOREN DWARS DOOR HET BESTAANDE PAKKET VAN TEGELS EN ISOLATIE HEEN IN DE BETONNEN ONDERGROND

Opfrisser

Vijf Naaldwijkse flats uit de jaren '80 hadden overduidelijk een opfrisser nodig. Bij de bouw was al meteen gekozen voor buitengevelisolatie van het toenmalige ISPO (nu Isoned NV). Typerende keus voor die tijd was een pleisterafwerking, vanaf een hoogte van 3 meter. De strook eronder kreeg met een totaaloppervlak van 481 m² een tegelafwerking. Ongetwijfeld was dit om de verwachte vervuiling op die hoogte makkelijk te kunnen verwijderen en om een afwerking te hebben die beter tegen een stootje kan dan het erboven gelegen pleisterwerk. Ondanks de zorgvuldig gekozen aanpak, ontstond tussentijds de nodige schade, onder meer aan de tegels. De architect nam in het bestek op om het beschadigde pakket te verwijderen en een geheel nieuw betegeld 'plint' te maken van drie meter hoog. Het pleisterwerk erboven zou worden overschilderd. Bij het doornemen van het bestek, raakte Schalkwijk Tegelwerken uit Kamerik erbij betrokken om de keramische bekleding voor zijn rekening te nemen. Hier ontstond de omslag.

Ervaring

Vanuit zijn brede ervaring pleitte Marc Schalkwijk ervoor de nieuwe bekleding los te koppelen van de ondergrond. "Ik stel voor hier CeraVent over het geheel heen te trekken. Daar heb ik ooit in Amsterdam een gevel mee gedaan en die ziet er nog steeds goed uit. Dan kan al het bestaande blijven zitten. Stel dat er ooit nog vocht achter de tegels komt, dan raken we dat via de open structuur in de matten prima kwijt. Net zo goed kan dat materiaal thermische spanningen opvangen als de zon er op staat. We verlijmen de matten niet

alleen, we zetten ze ook nog eens met plaatpluggen vast. Zo kan het zonder problemen het totale tegelgewicht dragen. Een verlijmd buitengevelisolatie, waar we hier mee hebben te maken, laat doorgaans een tegelafwerking toe van maximaal 29 kg/m². Hier zitten al tegels. Daar zouden de nieuwe nog eens overheen moeten. We boren dwars door het bestaande pakket van tegels en isolatie heen in de betonnen ondergrond en zetten de mat met lange plaatpluggen daarin vast."

Onderbouwen

Om zijn woorden verder te onderbouwen betrok Schalkwijk ingenieur Herman Koning van Gutjahr Nederland erbij. Samen wisten ze architect en aannemer te overtuigen, maar ook de opdrachtgever woningbouwvereniging Vestia. De laatste kon zich evenzeer goed vinden in de tegelkeuze. Van meet af aan had de architect voorgesteld de serie Terra Maastricht van Mosa toe te passen, in vier verschillende tinten. Zo krijgen twee van de vijf flatgebouwen dus dezelfde kleur 'plint'. Als formaat wordt afwisselend gewerkt met 15 x 60 cm en 20 x 60 cm in horizontale banen. Om de nieuwe keramische bekleding zo veel mogelijk als één vlak te laten spreken, zet Schalkwijk telkens weer voegproeven op. De architect beslist welke het meest dicht bij de tegelkleur ligt. Het project wordt voortdurend begeleid door Herman Koning en de PCI. Op die basis geven ze samen met Schalkwijk zes jaar projectgarantie af. Voor de tegelzetter vormt Naaldwijk een nieuwe referentie. Hij hoopt als specialist met CeraVent nog veel gevelproblemen op te lossen. ■